

Minnesanteckningar Miljö, energi och klimat

**2014-10-03 kl. 10 – 12
Kontoret i Ronneby**

Närvarande

Jan-Anders Palmqvist, Klimatrapportör Region Blekinge
Karl- Gustaf Eklund, Kustmiljögruppen
Lars Sällström, Brokamåla Gård
Thomas Höjjer, Fiskevattenägarnas förbund

Frånvarande

Emma Adrian, Hållbarhetsstrateg - Samhällsbyggnad Nybro kommun
Camilla Norrman, Miljöutvecklare Ronneby kommun resp. (deltar andra mötet)
Göran Lundholm, Nordic Recycling Hovmantorp

Ledningsgrupp

Johanna Lindström, Leader Blekinge
Joel Parde, Leader Småland Sydost

Vårt andra möte hade en bra diskussion som främst ägnades åt att mer belysa och utveckla den bredare inventering av aktuella hot, mål och möjligheter som gjordes vid förra mötet.

I korthet diskuterades därmed följande områden och frågor som ansågs viktiga inför kommande utvecklingsstrategi

Uppsamlingsområde vatten

Vårt nya utvecklingsområde har omfattande och viktiga vattenavrinnings-/uppsamlingsområden där åtgärder behövs för att motverka försurning/övergödning. Åtgärdskraven är mångfacetterade och inbegriper många aktörer och vattenägare i vårt område och att gemensamt samverka i syfte att nå målen kan ofta vara en stor utmaning. Vissa av våra vatten är även av s.k. riksintresse.

Kalmarsundskommissionen och vattenråden

Belystes Kalmarsundskommissionens fina arbete för att anlägga våtmarker och kvävefällor, förbättra enskilda avlopp, rena dagvatten, bättre gödselhantering inom jordbruket, latrintömningsstationer för båtar och att minska användandet av giftiga båtbottnfärger. Kommissionen är också aktiv med att stärka och samordna regionens ideella krafter, föreningar, markägare och båtfolk som arbetar för en bättre kustmiljö.

Miljökvalitetsmålen med preciseringar

Sveriges miljömål och arbetet för att nå dem framgår av Miljömål.se som visar hur den svenska miljön mår och hur arbetet för att nå miljömålen går. Arbetet görs gemensamt av olika aktörer i samhället och bör också till stora och i tillämpliga delar utgöra grunden för prioriteringar i vår utvecklingsstrategi.

Det svenska miljömålssystemet består av generationsmål, etappmål och följande sexton miljökvalitetsmål

- Begränsad klimatpåverkan
- Frisk luft
- Bara naturlig försurning
- Giffri miljö
- Skyddande ozonskikt
- Säker strålmiljö
- Ingen övergödning
- Levande sjöar och vattendrag
- Grundvatten av god kvalitet
- Hav i balans samt levande kust och skärgård
- Myllrande våtmarker
- Levande skogar
- Ett rikt odlingslandskap
- Storslagen fjällmiljö
- God bebyggd miljö
- Ett rikt växt- och djurliv

Här nämnde vi åter särskilt behovet av åtgärder för att minska övergödningen, få levande sjöar och vatten, säkerställa grundvatten av god kvalitet, myllrande våtmarker samt ett rikt växt- och djurliv

Diskuterades även ett par konkreta goda exempel på åtgärder för att förbättra vår vattenkvalitet.

ALGOLAND

ALGOLAND är ett av forskningsprojekten med syfte att bidra till en förbättrad hälsa i Östersjön och motverka fortsatt klimatförändring. I korthet går projektet ut på att mikroalger "äter" koldioxid från fabriken rökgaser och även kväve och fosfor från reningsverk i närheten. Luften och vattnet renas medan mikroalgerna växer och blir till biomassa som kan konverteras till bioenergi – vilken i sin tur bidrar till driften av fabriken. Med hjälp av en försöksanläggning på Cementas område ska forskarna också undersöka kvaliteten på biomassan som bildas och därmed utreda möjligheterna att använda den för framställning av andra biobaserade material, mat, kosmetika, etc.

Projektet är ett bra exempel på hur samarbetet mellan industri, akademi och samhälle kan fungera på ett fruktbart sätt och har förutsättningar att på ett konkret sätt bidra till en bättre miljö och en friskare Östersjö. Projektet skapar

Europeiska unionens flagga
Europas flagga

LEADER

dessutom ömsesidig kunskap och förståelse mellan industrin och forskningen, vilket är nödvändigt om vi ska kunna lösa våra gemensamma, framtida utmaningar.

Blå målklassning

Skogsbruk kan försämra vattenkvaliteten och förändra förutsättningarna i våra ekosystem om vi inte tar rätt hänsyn. Det finns många ekologiska samband mellan s.k. kantzon och biologin i vatten. Därför kan avverkning av s.k. kantzon, eller andra skogsbruksåtgärder i denna, påverka vattenbiologin negativt. Kalavverkning, markberedning och andra skogsbruksåtgärder kan också medföra förändrade vattenflöden och öka erosionen av material som transporteras ut i vattnet och slammar igen botten. Igenlamning försämrar bland annat syretillgången för fisk och bottenlevande organismer. Från hyggen kan näringsämnen urlakas och därmed bidra till övergödning. Virkesuttag kan också påverka markens förmåga att buffra mot försurning på lång sikt, vilket kan leda till negativa effekter.

Slamtransport, erosion och näringsläckage kan motverkas genom att undvika markskador och lämna en trädbevuxen skyddszon vid vattenmiljöer. NPK (ett fullgödselmedel) och Blå målklassning är här två verktyg som utvecklats genom ett samarbete inom projektet *Levande skogsvatten*. Avsikten med NPK och Blå målklassning är att optimera vattenhänsynen i skogen och förbättra förutsättningarna för biologisk mångfald i våra vatten. En viktig del är att vattenhänsynen på ett enkelt sätt ska kunna tas in i vår skogliga planering genom att visa hur en del av ett vattendrag kan påverkas och ge råd om vilken hänsyn som bör tas. Verktygen är på väg att integreras i skogsbrukets planeringsverksamhet, varför det är intressant att utvärdera verktygens kvalitet och tillförlitlighet. Det praktiska användandet av verktygen befinner sig dock ännu i ett tidigt skede och det finns därför utrymme för förbättringar och vidareutveckling.

Besök vid Cefur

Cefurs verksamhet består av två huvudsakliga delar. En del som fokuserar på att informera om Cradle to Cradle - Cefur Showroom - och ge stöd åt organisationer i deras övergång till ett mer cirkulärt tillvägagångssätt samt en del som utför forskning och utveckling inom områdena abrasiv (vatten blandas med sand) vattenskarvning och vattenpolering - Swedish Waterjet Lab.

Swedish Waterjet Lab är ett initiativ av industrin, Ronneby Kommun samt Blekinge Tekniska Högskola. Forskningen i labbet är inriktad på bearbetning av kompositmaterial med vattenskarvning samt ytbearbetning med vattenstråleteknik för t.ex. polering. Dessutom har de ett genomgående fokus på hållbarhetsaspekter och samverkan med samhälle.

Cefur som startade med hjälp av finansiering från Ronneby Kommun, Region Blekinge och Europeiska Regionala Utvecklingsfonden har byggt upp en unik kommunal verksamhet. Med hjälp av kommunikationsverktyget Cefur Showroom

Vill man förverkliga visionen att vara en innovativ motor för hållbar utveckling av näringsliv och samhälle, med särskild inriktning mot Cradle to Cradle.

Cradle to Cradle - för fram tre grundprinciper:

1. Förvalta näringsämnena (Avfall = Föda)

Allt är ett näringsämne för något annat. Vikten av kretslopp, inte bara för biologiska ämnen utan även för tekniska. Metaller och plaster i ett kretslopp kan ses som näringsämnen för tekniska processer likaväl som biologiska material kan ses som näringsämnen i biologiska processer.

2. Använd den inkommande solenergin

Solen, gravitationen och geotermiken är de enda verkligt förnybara energikällorna. Vidare är de outtömliga i det mänskliga perspektivet.

3. Främja mångfald

Mångfald leder till ett jämnare resursuttag, större nytta för fler intressenter och mer hållbara system. Cradle to Cradle fokuserar på biologisk mångfald i form av artrikedom, konceptuell mångfald för innovationsrikedom och kulturell mångfald så att alla involveras. (Se vidare i bifogad presentation)

